Personaalne sertifitseerimine – kolme aasta kogemus

Rita Popova
vanemõde
Pille Tammpere
erakorralise meditsiini õde
Tallinna Kiirabi

Sissejuhatuseks

TALLINNA KIIRABI

- Algus 2003 a

- Eesmärgiks – parandada töö kvaliteeti ning tagada osutatava kvaliteedi vastavus kehtestatud nõuetele

- Sihtgrupiks – kõik kiirabibrigaadide liikmed

- Eksam toimus neli korda aastas
- Ettevalmistuseks olid kasutada
  - ACLS ja ATLS algorütmid
  - desmurgia juhiseid
  - standarvarustuse kasutamisjuhendeid

Oskuste loetelu – näide

TALLINNA KIIRABI

Iseseisvalt sõitvad õed ja arstid peavad oskama

- hinnata teadvuse seisundit
- kontrollida hingamisteede avatust
- kontrollida hingamise olemasolu (vaatab, kuulab, tunneb)

anda stabiilset külgasendit, kui pole traumat; trauma puhul avada hingamisteed lõua tõstmisega

- kontrollida vereringe olemasolu
- kasutada hapnikku
- ventileerida AMBU koti ja maskiga, ventileerida intubeeritud patsienti
- teostada kaudset südame massaaži (õige käte asend, vajutuste sügavus, massaaži koht)
- .....
- teha hulgitraumaga kannatanu ülevaatust (esmane ülevaatus, teisene ülevaatus)
- sulgeda verejooksusid, siduda haavu, teha rõhksidet, teha fikseerivaid sidumisi, kasutada arteriaalset žgutti
- lahastada – lahastega (k.a. kaelakrae asetamine)
- kannatanut transportida (kasutada kühvelraami, seljalahast; tõsta kannatanut)

NB! KÕRGEMA TASEME TÖÖTAJAD OSKAVAD KÕIKE MADALAMAST TASEMEST – KA SIIS, KUI POLE ERALDI VÄLJA KIRJUTATUD

Sissejuhatuseks

TALLINNA KIIRABI

- Hindamise aluseks oli punktisüsteem
  - ✓ Teooria
  - ✓ Koolitustel osalemine
  - ✓ Praktika
    - Hingamisteede käsitlemine
    - Baaselustamine
    - südamerütmide tundmine
    - lahastamine ja sidumine
    - ACLS ja ATLS meeskonnatööna
- Maksimaalne punktide arv 11, läbimiseks oli vajalik saada vähemalt 6
  - ühestki valdkonnast ei tohtinud olla 0 punkti

TALLINNA KIIRABI

Eksamipileti näide – rütmi ära tundmine

Õed, arstid

Pilet 1

Ära tunda:

I rütm - ventikulaarne fibrillatioon
II rütm - supraventikulaarne tahhükardia
III rütm - II astme a/v blokaad (Mobitz II)
IV rütm - kodade laperdus
V rütm - ventrikulaarne ekstrasüstoolia (polütoopne)

Kas defibrilleerida või mitte?

I rütm - asüstoolia
II rütm - siinustahhükardia
III rütm – Torsade de pointes
IV rütm – I astme a/v blokaad
V rütm - ventrikulaarne tahhükardia

Pilet 2

Ära tunda:

I rütm - ventrikulaarne tahhükardia
II rütm - siinusbradükardia
III rütm – venrikulaarne ekstrasüstoolia
IV rütm – III astme a/v blokaad
V rütm - ventrikulaarne fibrillatsioon

Kas defibrilleerida või mitte?

I rütm - asüstoolia
II rütm - siinustahhükardia
III rütm – Torsade de pointes
IV rütm – I astme a/v blokaad
V rütm - ventrikulaarne tahhükardia

TALLINNA KIIRABI

Väljavõte eksami korraldusest

Sertifitseerimise eksami korraldus

- Eksamil hõivatud korraga 12 inimest – neli kolmeliikmelist gruppi
- Grupid moodustavad eksamineeritavad ise
- Ühte gruppi ei või kuuluda:
  - kaks arsti
  - kaks iseseisvalt sõitvat õde/velskrit
- Eksami tegemiseks tuleb eelnevalt registreeruda koolituskeskuses (eksami tegemiseks sobivad kuupäevad koolituskeskuse stendil)
- Eksam toimub kahes osas
  - Esimene osa – nelja esimese mooduli (hingamisteed, BSL, rütmihäired, sidumine/lahastamine) individuaalne sooritamine
  - Teine osa – toimub peale seda, kui kõik 12 eksamineeritavat on esimese osa sooritanud; teises osas toimub situatsioonülesannete lahendamine grupitööna (3 liikmelised grupid), lahendatavad ülesanded:
    - Hulgitraumaga kannatanu
    - Kardiopulmonaalne elustamine

TALLINNA KIIRABI

ESMANE ABC ÜLEVAATUS	Teostus korrektne (1 punkt)	Teostus ebakorrektne või viivitusega (0,5 punkti)	Ei ole teostatud (0 punkti)
1. Hindab teadvust			
2. Kutsub abi			
3. Avab hingamisteed			
4. Kontrollib hingamise olemasolu			
5. Alustab kunstliku hingamisega (suust-suhu)			
6. Kontrollib pulsi olemasolu			
7. Alustab kaudse sÜdame massažiga			
- õige massaaži koht			
- õige käte asend			
- piisav rinnaku liikumine (4-5 cm)			
8. Jätkab kunstlikku hingamist AMBU koti ja maskiga			
- kasutab hapnikku ventileerimisel			
9. Teostab massaaži ja ventilatsiooni õiges rütmis (15 massaaž ja 2 ventilatsiooni)			
Ventilatsiooni efektiivsus			
Massaaži efektiivsus			
KOKKU			

Punktisumma ……. kuni …….. annab mooduli eest 1 punkti
Punktisumma ……. kuni …….. annab mooduli eest 0,5 punkti
Punktisumma ……. kuni …….. annab mooduli eest 0 punkti

TALLINNA
KIIRABI

Individuaalmooduli hindamine

Meeskonnatöö hindamine

TALLINNA KIIRABI

TALLINNA KIIRABI

Eksami korraldus 2007-2009

- Hindamisel aluseks endiselt 2003 aasta põhimõtted
  - teoreetiline osa
  - praktiline osa
  - koolitustel osalemine

- Uutel töötajatel tuleb sertifitseerimine sooritada 4 kuu jooksul ehk katseajal
- Eksamid toimusid igal kuul (v.a juuli) e siis 11 korda aastas
- Suunaja eksamile – otsene juht

TALLINNA KIIRABI

Eksami korraldus - teooria

- Teoreetilise osa läbimiseks tuleb sooritada test
  - 20 küsimust, enamasti valikvastustega
    - küsimuste aluseks ravi ja tegevusjuhised peale nende ilmumist
  - lisaks ka muid kiirabitööga seonduvaid küsimusi (nt O_2 kulu arvutamine, ohutusreeeglid jne)
  - Juhtivatele liikmetele (õdedele ja arstidele) lisandub EKG-de lugemine
    - 4 elektrokardiogrammi
    - vajalik kirjeldada EKG, lisada võimalik dgn

TALLINNA KIIRABI

Testi tegemine

TALLINNA KIIRABI

Eksami korraldus - praktika

- Praktilises osas hinnatakse käelist tegevust
  - Sooritavad situatsioonülesanded (trauma ja kardio)
  - Situatsioonülesannete ajal hinnatakse individuaalseid oskusi
    - Vajadusel kontrollitakse hiljem need veel üle
- Hinnang vastavalt tasemele
  - Nt autojuht-parameedik peab oskama assisteerida ja tundma varustust
  - Arst peab suutma lisaks ravile ka juhtida meeskonda
  - Ühe meeskonnaliikme vale tegutsemine ei mõjuta alati kogu meeskonna tulemit

TALLINNA KIIRABI

Eksami korraldus - trauma situatsioon

TALLINNA

Eksami korraldus – kardiopulmonaalne reanimatsioon

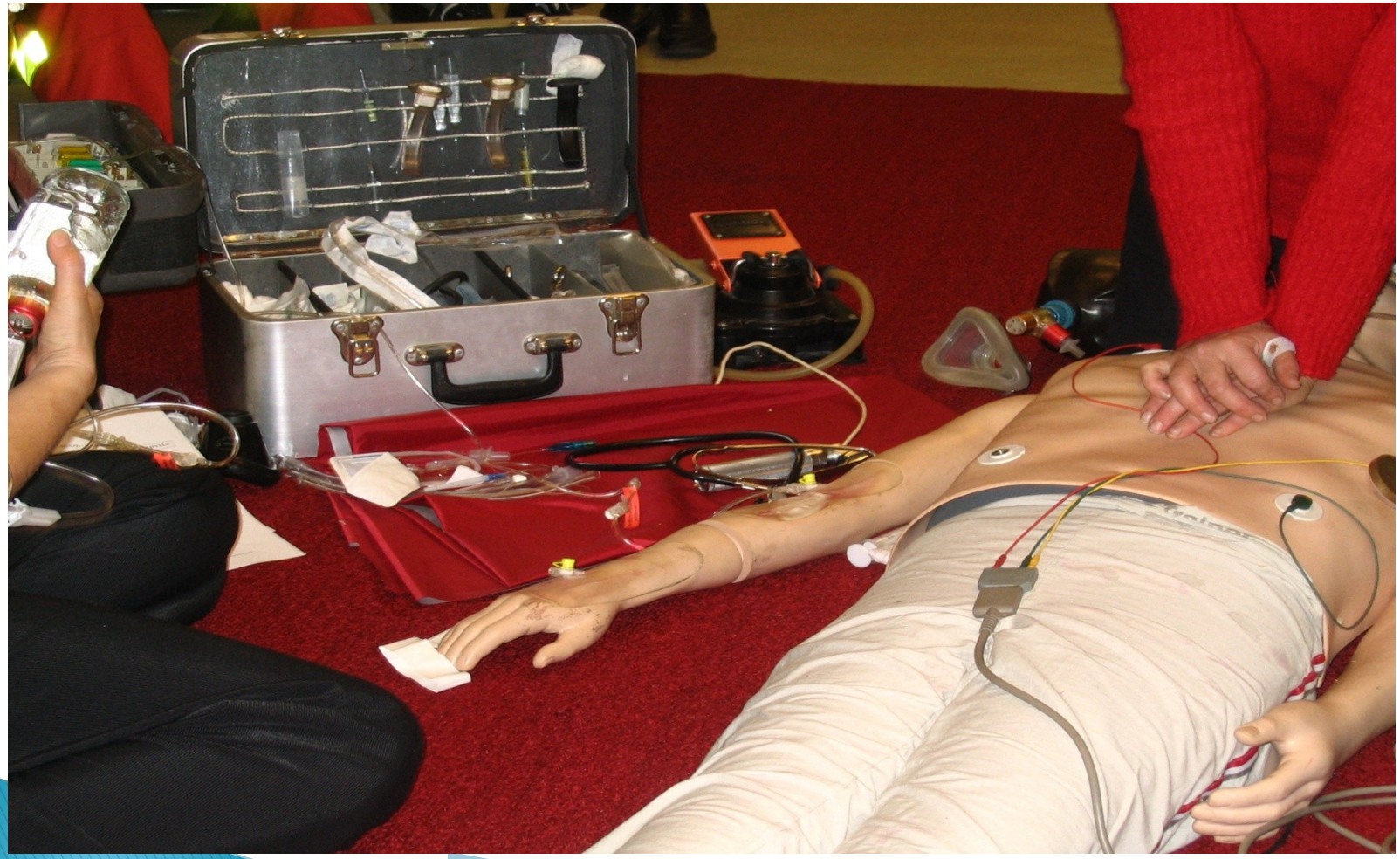

TALLINNA KIIRABI

Eksami korraldus – rütmide ära tundmine

Koolitustel osalemine

TALLINNA KIIRABI

- Vajalik on vähemalt 24 kiirabi alase koolitustunni olemasolu, millest 12 peaks olema treeningud
- Arvesse lähevad muude asutuste koolitused (kui on tõendatud)
- Arvestust koolituste üle peab koolituskeskus
  - Sisekoolitused arvestatakse automaatselt
  - Väljaspoolt maja osalemine tunnistuste/tõendite alusel
  - Arvesse läheb ka koolis õppimine (meditsiinikoolis, TÜ arstiteaduskonnas)

TALLINNA KIIRABI

Hindamine

- Läbimiseks peab olema täidetud miinimumkriteeriumid
- 0-tulemit ei tohi olla
  - Rahuldav tulem – sertifikaat kehtib 6 kuud
  - Hea tulem – sertifikaat kehtib 12 kuud
  - Väga hea tulemus sertifikaat kehtib 12 kuud ja pikeneb veel aasta võrra kui läbitud piisavalt koolitusi
- Järeleksam
  - Kas täismahus või osaliselt
  - Aega vigasid parandada (ka koolitustunde koguda) kaks kuud
    - Kui 2 kuud möödas ja tulemit pole parandatud, kaotab eelneb tegevus kehtivuse

TALLINNA KIIRABI

Hindajad

- Eksamikomisjoni suurus on olnud varieeruv
  - Algaastatel oli vajalik vähemalt 4 liikme olemasolu igal korral
  - Käesoleval hetkel on vajalik kolme liikme kohalolek
- Komisjoni liikmed on praktiseerivad meedikud – arstid või õed
  - Enamasti on hindajad ka koolituste läbiviijad
  - Komisjoni esimeheks on ravijuht
- Vaidluste korral on otsustav sõna komisjoni esimehel

TALLINNA KIIRABI

Mis uut 2010?

- Põhimõtted samad
- Korraldus sama
- Sagedus aastas vähenenud – 6 korda aastas e üle ühe kuu
  - Rahaline kulu – töötajatele töötasu, osadele hindajatele palk
  - Ajakulu – enamus hindajaid teeb seda oma ametiülesannete täitmise ajal
- Suunatakse esmalt need kes vajavad hinnangut
  - Uued töötajad
  - Ravi ja tegevusvigade määr
  - Otsese juhi hinnang

TALLINNA KIIRABI

Mis on sellest olnud kasu?

- Töötajad on lugenud läbi ravi- ja tegevusjuhised
- Tuntakse paremini varustust ja tuntakse selle vastu huvi
  - Roosa kanüül ei ole ainul roosa, vaid sellel ka suurus G18
  - Perfuusori töötamine on saanud selgemaks
  - Defibrillaatorite korrasolekut kontrollitakse

  Jne
- Osaletakse koolitustel, sest
  - Läbimiseks vajalik oslaeda treeningutel (ei saa hakkama muidu ja annab ka vajalikke tunde)
  - Vajalikud lõpptulemi jaoks

TALLINNA KIIRABI

Mis edasi?

- Kavas lülitada sisse autojuhtide oskuste hindamise blokk
- Muuta eksam pigem enam kompleksemaks oskuste hindamiseks (raadiojaam ja info edastamine nt) ja teha seda harvemini
- Ühendada eksam enam kontrollväljakutsetega
  - Kontrollväljakutse positiivne tulemus vabastab sellest eksami osast
- Sälitada / tagada järjepidevus